

medikaman se zegui pwòp oswa tounèf ki dwe sèvi. Moun PA dwe sèvi avèk menm zegui ak lòt moun ni ak zegui ki sal. Gen vil ki òganize pwogram pou chanje zegui, kote ou ka pote zegui ou fin sèvi pou yo ba w zegui tounèf.

SI W DEJA GEN VIH, OU KA PRAN PREKOSYON POU W PA BAY LÒT MOUN LI.

- Pa bay timoun tete.
- Fè yo ba ou tretman ak swen anvan akouchman.
- Anvan ou fè lanmou, di lòt moun lan ou gen VIH. Fè lanmou avèk prekosyon (mete kapòt ak pwotèj pou dan).
- Pa sèvi avèk menm zegui ak lòt moun pou pèse kote nan kò w, pou enjeksyon, oswa pou tatwaj.

APRANN KOUMAN POU W SÈVI BYEN AK YON KAPÒT GASON!

- Ouvri anvlòp kapòt la avèk men w, PA AVÈK DAN W.
- Peze pwent kapòt la pou wè si pa gen lè ki rete anndan kapòt la.
- Woule kapòt la desann nèt sou pati gason w pandan ou BANDE. Si w pa kapab

woule kapòt la desann, jete kapòt sa a epi sèvi avèk yon lòt.

- Apre ou fin fè lanmou (relasyon sèkyèl la), kenbe bouch kapòt la tousuit apre ou voye, epi retire pati gason w nan pati fi a.
- Jete kapòt ou fin sèvi a nan fatra, epi lave pati gason w.
- PA SÈVI AVÈK YON KAPÒT PLIS PASE YON SÈL FWA.
- Eseye etap sa yo anvan ou sèvi avèk yon kapòt.

Pou plis enfòmasyon sou sèvis VIH/SIDA nan kominote w, ou mèt rele 1-800-342-2437.

Ou ka jwenn plis enfòmasyon sou VIH nan entènèt, nan adrès:

www.cdc.gov

www.hivpositive.com

www.thebody.com

•••

Men non kote ki devlope enfòmasyon ki adapte pou fè dokiman sa a:

The National Minority AIDS Council

www.nmac.org

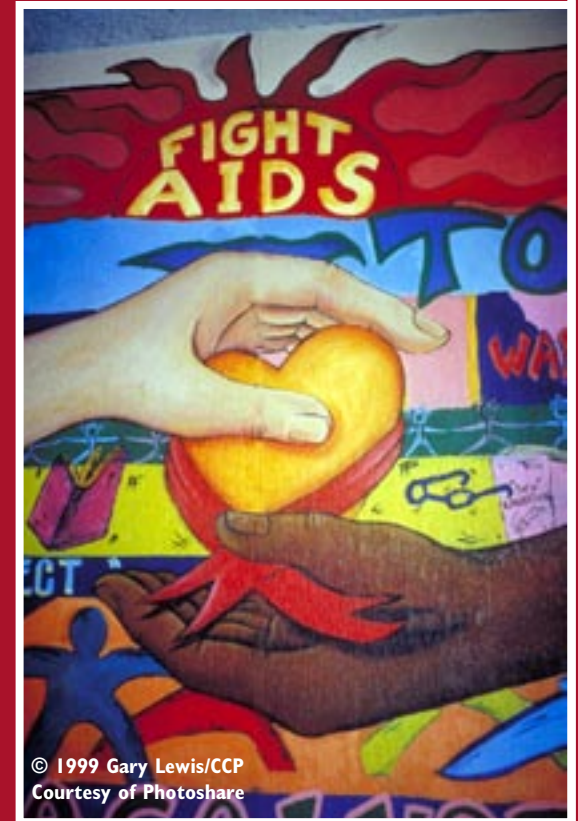
The Centers for Disease Control and Prevention (CDC)

www.cdc.gov

Body Health Resources Corporation

www.thebody.com

Men non kote ki finanse piblikasyon dokiman sa a: Department of Health and Human Services Office of Refugee Resettlement.

**Kisa VIH Ye?
(What is HIV?)
(Haitian Creole)**

www.refugees.org

*Protecting Refugees, Serving Immigrants,
Upholding Freedom since 1911*

ENFÒMASYON POU PRAN KONTAK:

riht@uscridc.org

U.S. Committee for Refugees and Immigrants

**1717 Massachusetts Ave., NW
Suite 200**

Washington, DC 20036

Telefòn: 202 • 347 • 3507

Faks: 202 • 347 • 7177

www.refugees.org

ENFÒMASYON FONDAMANTAL SOU VIH/SIDA
VIH—Viris Defisyans Iminite a (VIH) se viris ki bay SIDA a (Sendwonm Defisyans Iminite). Lè yon moun gen VIH, li pèdi pwoteksyon natirèl li kont maladi, menm kont maladi òdinè tankou rim sèvo. Doktè deklare yon moun gen SIDA lè kò l febli tèlman li pa kapab fè defans kont maladi ankò.

Gen prekoson ki ka ede w pa pran VIH! Moun ki gen VIH ka viv lontan an sante, si yo resevwa bon jan swen medikal epi yo detekte pwoblèm lan bonè.

KOUMAN YON MOUN PRAN VIH?

Ou ka pran VIH nan san, nan dechay, nan lèt manman, ak nan likid ki nan pati devan yon fi ki gen VIH. Yon moun ka bay yon lòt moun VIH pandan lanmou, oubyen si yo sèvi avèk menm zegui pou enjeksyon, oubyen nan pèsè kote nan kò moun (menm pèsè zòrèy), nan fè tatwaj (sou po moun), nan akouchman, ak lè manman ap bay pitit tete.

Nan Etazini, yo teste san yo bay pasyan pou transfizyon, kidonk pa gen danje lè yon moun bay oubyen resevwa san nan yon sant medikal. Ou pa ka pran VIH lè w ap bay san.

Chans pou yon manman bay pitit li VIH pandan akouchman kapab bese anpil, si manman an resevwa bon jan swen anvan akouchman kont VIH. Li enpòtan pou moun ki ansent fè tès VIH la, pou anpeche manman transmèt VIH bay pitit yo.

POU PRAN YON TÈS VIH

Ou pa ka gade yon moun pou w konnen si li gen VIH. Yon moun ka parèt ansante, li kapab anfòm oubyen gra, li kapab pa gen maleng sou kò l, menm si li gen VIH epi li kapab kontaminen lòt moun. Sèl jan pou yo konnen

tout bon si yon moun gen VIH, se si l fè yon tès VIH.

Tès VIH la senp epi li fasil. Pifò nan vil yo genyen sant pou fè tès VIH gratis oubyen san peye anpil lajan. Pou fè tès VIH, yo pran yon espesimenn nan bouch ou oswa yo pike dwèt ou pou pran yon ti kantite san. Ou ka gen rezilta tès la nan 20 minit sèlman. Nan pifò vil yo, ou ka fè tès la yon jan ki konfidansyèl oubyen anonim.

Tès konfidansyèl: Yo pran non moun ki vin fè tès la, epi yo fè rapò konfidansyèl bay otorite sanite yo (tankou Depatman Sante Piblik).

Tès anonim: Ou pa bezwen bay non w. Sèl sa yo sèvi pou idantifikasyon se yon kòd yo ba ou. Sa vle di se moun y ap fè tès pou li a sèlman ki ka konnen rezilta yo.

Ou pa kapab pran VIH nan yon lòt moun nan jan sa yo:

- Kontak senp
- Bay lanmen
- Bay akolad, fè yon ti bo
- Touse, etènye
- Bay san w
- Benyen nan menm pisin
- Chita sou fotèy menm twalèt
- Sèvi avèk menm dra ak zòrye
- Sèvi avèk menm fouchèt, kiyè, ti baton pou manje, kouto, asyèt, bòl, oubyen vè
- Piki moustik oubyen lòt ensèk

KOUMAN OU KA PWOTEJE TÈT OU?

Pa Pran Okenn Chans pou VIH

- Abstinans (pa fè lanmou ak pèsonn)

Si ou menm **ak** moun ou konn fè lanmou a fè tès VIH la pandan 6 mwa ki fenk pase yo EPI:

- Nou toude resevwa rezilta negatif pou viris VIH la

- Fè lanmou **sèlman** avèk moun sa a
- Pa sèvi avèk menm zegui ak lòt moun pou enjeksyon, oswa pèsè kote nan kò w, oswa fè tatwaj sou po w

Ka Gen yon Ti Danje Pran VIH

- Si ou pran plis prekosyon nan fè lanmou
- Si ou pran plis prekosyon ak zegui ou sèvi

KI PREKOSYON MOUN KA PRAN POU FÈ LANMOU?

Prekosyon sa yo bloke kontak dirèk avèk dechay, likid ki nan pati fi a, ak san lòt moun lan, lè ou sèvi avèk kapòt latèks (pou gason ak pou fi) epi ak pwotèj pou dan.

Anvan ou fè lanmou:

- Pale avèk lòt moun lan sou prekosyon pou fè lanmou yo.
- Fè egzèsis pratik pou aprann mete kapòt latèks yo byen (pou gason ak pou fi) anvan ou fè lanmou.
- Pa fè lanmou apre ou fin pran dwòg oswa bwè alkòl.
- Sèvi avèk librifyan ki gen dlo sèlman (PA sèvi avèk vazlin ni librifyan ki gen petwòl).

Ni grenn ou ka bwè pou w pa ansent, ni piki pou anpeche w ansent, ni bag kont gwosès, ni patch kont gwosès, ni eponj kont gwosès yo pa kapab pwoteje moun kont VIH / SIDA. Ou toujou gen pou w mete yon kapòt latèks (pou fi oubyen pou gason).

KI PREKOSYON MOUN KA PRAN AK ZEGUI?

Nan prekosyon mou ka pran ak zegui yo, genyen pa pran kontak dirèk avèk san lòt moun; pou fè sa, moun sèvi avèk zegui pwòp oswa ki tounèf, pou enjekte dwòg, pou medikaman, pou pèsè po yo ak pou fè tatwaj. Pou enjekte dwòg oswa

AIDS
Support a Friend

